

POSTANOWIENIE

5 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 5 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Koninie
z 17 listopada 2023 r., I 1 Ca 274/23 (I 1 WSC 13/24),
wydanego w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej S. w T. i Wspólnocie Mieszkaniowej A. w T.
o zapłatę,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu apelacji pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej S. w T., Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z 17 listopada 2023 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Koninie z 28 kwietnia 2021 r. w ten sposób, że oddalił powództwo P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. o zasądzenie od pozwanej Wspólnoty kwoty 2.286,85 zł z odsetkami ustawowymi od ujętych w sentencji wyroku kwot częściowych, dochodzonej z tytułu opłat za usługę odprowadzania wód opadowych i roztopowych z nieruchomości Wspólnoty do urządzeń należących do powoda.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem opisanego prawomocnego wyroku, powód wniósł o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego wyroku z art. 373

§ 1 k.p.c. w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 3 i art. 18 ust. 2 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst.: Dz.U. z 2025 r., poz. 1228, dalej „u.k.s.c.”) oraz art. 4 pkt 5 i art. 15 pkt 1 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz.1469) na skutek ich niewłaściwego zastosowania, art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 1153, dalej „u.s.g.”) w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz.679, dalej „u.g.k.”) na skutek ich błędnej wykładni, art. 405 k.c. na skutek niewłaściwego zastosowania oraz art. 735 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 750 k.c. na skutek ich niezastosowania. Skarżący zarzucił, że wyrok jest niezgodny z przytoczonymi wyżej przepisami, wskutek jego wydania została mu wyrządzona szkoda w kwocie 2.286,85 zł, a jego wzruszenie w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, albowiem w tej sprawie, ze względu na wartość jej przedmiotu, nie przysługuje skarga kasacyjna, nie ma także podstaw do wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego, uwzględniającym poglądy nauki prawa i orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, przyjmuje się jednolicie, że wyrokiem niezgodnym z prawem - w rozumieniu art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c.- jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17; z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 18/09 oraz z 5 września 2008 r., I CNP 27/08). Niezgodność z prawem powodująca powstanie odpowiedzialności

odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Tę wykładnię podzielił Trybunał Konstytucyjny, orzekając w wyroku z 27 września 2012 r. (Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz.U. z 2012 r., poz.1104), że art. 424¹ § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji przysługuje tylko wtedy, kiedy niezgodność ta jest oczywista, rażąca i przybiera postać kwalifikowaną, jest zgodny z art. 77 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W świetle przedstawionego stanowiska judykatury, bezprawność judykacyjną, o której mowa w przywołanym 424¹ § 1 k.p.c., należy zatem definiować w sposób autonomiczny, węższy od tradycyjnie rozumianej bezprawności w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej, z uwzględnieniem specyfiki sądowego stosowania prawa, istoty władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 17 maja 2006 r., I CNP 14/06; z 28 marca 2007 r., II CNP 124/06; z 14 kwietnia 2008 r., II BP 62/07; z 25 marca 2009 r., V CNP 93/08; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 oraz z 20 stycznia 2011 r., I BP 4/10).

Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, skarga musi spełniać wysokie wymagania formalne, które podzielić należy na wymogi stawiane pismu procesowemu (art. 424⁵ § 2 k.p.c.), których ewentualne wadliwości podlegają naprawieniu oraz wymogi konstrukcyjne skargi (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), których braki nie podlegają sanacji, lecz powodują obligatoryjne odrzucenie skargi *a limine* na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Skargi te, podobnie jak skargi kasacyjne, podlegają ponadto wstępnej kontroli Sądu Najwyższego przewidzianej w art. 424⁹ k.p.c., której celem jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, co do których na pierwszy rzut oka, bez konieczności wnikliwej analizy prawnej, widoczna jest perspektywa ich oddalenia.

Wskazane w skardze art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 3 i art. 18 ust. 2 u.k.s.c. nie miały wpływu na merytoryczną treść zaskarżonego wyroku. Odnosząc się zaś do kwestionowanej przez powoda wykładni i zastosowania przez Sąd Okręgowy, w stanie faktycznym ustalonym w tej sprawie, przytoczonych w

rozpatrywanej skardze norm prawa materialnego, a to art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3 u.s.g w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 2 u.g.k, art. 405 k.c. oraz art. 735 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 750 k.c., należy powtórnie odwołać się do przytoczonych wyżej rozważań dotyczących wąskiego rozumienia bezprawności judykacyjnej, która w tej sprawie zdecydowanie nie wystąpiła (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012, nr 3, poz. 28; uchwały Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17, OSNC 2018, nr 6, poz. 56; z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13, OSNC 2014, nr 9, poz. 85, z 30 listopada 2016 r., III CZP 74/16, OSNC 2017, nr 7-8, poz. 82).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Sąd Okręgowy, po przeprowadzeniu wyводу prawnego, dotyczącego opisanych wyżej norm prawa materialnego, po przytoczeniu poglądów prawnych nauki prawa oraz orzecznictwa sądów administracyjnych, wyjaśnił własne stanowisko prawne, odnoszące się do wysoce spornej i niejednoznacznie uregulowanej przez ustawodawcę kwestii charakteru prawnego opłat objętych pozwem oraz kwestii podmiotu uprawnionego do ustalenia tych opłat. W żadnym razie zatem nie można przypisać temu orzeczeniu cechy bezprawności (niezgodności z prawem) w przedstawionym wyżej rozumieniu, polegającej na pogwałceniu jednoznacznie brzmiących norm prawa materialnego lub widocznej *prima facie* sprzeczności rozstrzygnięcia z ogólnie przyjętymi standardami odnoszącymi się do wykładni norm prawnych. Tylko takie zaś orzeczenie uzasadnia dochodzenie przez skarżącego odszkodowania od Skarbu Państwa za opisany delikt władzy publicznej (sądowniczej).

Oczywista bezzasadność skargi w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c., zachodzi wówczas, gdy przywołane podstawy skargi już *prima facie* wskazują, że nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na treść prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Ocena zasadności skargi na etapie tak zwanego przedsądu polega w pewnym stopniu na antycypowaniu roli sądu, który orzekałby merytorycznie co do skargi po jej przyjęciu do rozpoznania. W sytuacji, w której już z wstępnego oglądu sprawy wynika, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

orzeczenia została oddalona przez Sąd Najwyższy, należy przyjąć, że jest ona oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c. , co prowadzi do odmowy jej przyjęcia i nadania jej dalszego biegu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2014 r., I BP 10/13; z 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14; z 6 kwietnia 2018 r., III CNP 30/17 i z 16 lipca 2025 r., I CNP 35/25).

W tej sytuacji, orzeczono, jak w sentencji (art. 424⁹ k.p.c.).

(A.D.)

[a.ł]